संस्कृत

ग्रं. नं. ६५

हृदय

आदित्य हृदय

६१८ श्लो. ५०८

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(1)

श्रीगणेशायनमः ॥ अर्जुनउवाच ॥ ज्ञानेच धर्मशास्त्राणांगुह्या
द्गुह्यतरंमहत् ॥ मयाकृष्णपरिज्ञातंवाङ्मयंसचराचरं ॥ १ ॥
सूर्यस्तुतिमयंन्यासंवक्तुमर्हसिमाधव ॥ यज्ज्ञात्वामुच्यते
जंतुर्जन्ममृत्युजरादिभिः ॥ [illegible]त्त्वाहमिछामिदेवेशाकथय
स्वप्रसादतः ॥ सूर्यभक्तिंकरिष्यामिकथंसूर्यंप्रपूजयेत् ३
तदहंश्रोतुमिछामित्वत्प्रसादेनयादव ॥ श्रीभगवानुवाच ॥
रुद्रादिदेवताःसर्वाः पृष्टेनकथितंमया ॥ वक्ष्येहंकर्मविन्या

Joint project of The Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(2)

आ० संश्रृणुयत्नेनपांडव ॥४॥ अस्माकंयत्त्वयापृष्टमेकचित्तोजना ह०
॥१॥ र्दनः॥तदहंसंप्रवक्ष्यामिआदिमध्यावसानकं॥५॥अर्जुनउ
वाच॥नारायणसुरश्रेष्ठपृछामित्वांमहायशाः॥कथमादित्य
मुद्यंतमुपतिष्ठेत्सनातनं॥श्रीभगवानुवाच॥साधुपार्थ ॥१॥
महाबाहोबुद्धिमानसिपांडव॥६॥यन्मांपृछस्युपस्थानंतत्प
वित्रंविभावसोः॥७॥सर्वमंगलमांगल्यंसर्वपापप्रणाशनं॥
सर्वरोगप्रशमनमायुर्वर्धनमुत्तमं॥८॥अमित्रदमनंपार्थ

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(2A)

संग्रामेजयवर्धनं ॥ वर्धनं धनपुत्राणामादित्यहृदयं शृणु ९
यच्छ्रुत्वासर्वपापेभ्योमुच्यतेनात्रसंशयः ॥ त्रिषुलोकेषुवि
ख्यातंनिश्रेयसःसकलंपरं ॥१०॥ देवदेवंनमस्कृत्यप्रातरुत्थाय
चार्जुन ॥ इच्छद्भिर्धनपुत्राणामायुरारोग्यसंपदां ॥११॥ विघ्नान्य
नेकरूपाणिनश्यंतिस्मरणा[illegible]भिः ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेनसूर्य
माराधयेत्सदा ॥१२॥ आदित्यहृदयंनित्यंजाप्यंतच्छृणुपांडव
यज्जपान्मुच्यतेजंतुर्दारिद्र्यादाशुदुस्तरात् ॥१३॥ अस्यश्री

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(3)

आ० २ मदादित्यहृदयस्तोत्रमंत्रस्य॥श्रीकृष्णऋषिः॥श्रीसूर्यनारा हृ०
यणोदेवता॥अनुष्टुप्छंदः॥हरितहयरथंदिवाकरंघृणि
रितिबीजं॥ॐनमोभगवतेवैश्वानरायजातवेदसेनम
इतिशक्तिः॥ॐनमोभगवतेआदित्यायेतिकीलकं॥सर्वरोगा ॥२॥
पहर्त्ताजगदात्मासवितासूर्यनारायणप्रीत्यर्थेजपेविनियोगः
श्रीभगवानुवाच॥अर्कंतुविन्यसेन्मूर्ध्निललाटेतुरविंन्यसेत्
विन्यसेन्नेत्रयोः सूर्यंकर्णयोश्चदिवाकरं॥१॥नासिकायांन्यसे

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai

(3A)

म्रानुंमुरेवैभास्करंन्यसेत् ॥ पर्जन्यमोष्टयोश्चैवतीक्ष्णंजिव्हो
तरेन्यसेत् ॥ २ ॥ सुवर्णरेतसंक[illegible]स्कंधयोस्तिग्मतेजसं ॥ बाव्हो
स्तुपूषाणंन्यस्यमित्रंवैपृष्ठतोन्यसेत् ॥ ३ ॥ वरुणंदक्षिणेहस्तेत्व
ष्टारंवामतःकरे ॥ हनावुष्ण[illegible]नात्हृदयंपातुभानुमान् ॥ ४
उदरेतुयमंविंद्यादादित्यंनाभिमंडले ॥ कट्यांतुविन्यसेद्धंसं
रुद्रमूर्वोस्तुविन्यसेत् ॥ ५ ॥ जान्वोस्तुगोपतिंन्यस्यसवितारंतु
जंघयोः ॥ पादयोश्चविवस्वंतं गुल्फयोश्चप्रभाकरं ॥ ६ ॥ बा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

घ्यानखुतमोध्वंसंभर्गमभ्यंतरेन्यसेत् ॥ सर्वांगेषुसहस्त्रांशुंदि
ग्विदिक्ष्वभयंन्यसेत् ॥ ८ ॥ एषआदित्यविन्यासोदेवानाम
पिदुर्लभः ॥ इमंभक्त्यान्यसेत्पार्थसयातिपरमांगतिं ॥ ९ ॥
कामक्रोधकृतात्पापान्मुच्यतेनात्रसंशयः ॥ सर्पादपिभयं
नैवसंग्रामेषुपथिष्वपि ॥ रिपुसंघट्टकालेषुतथारोगस
मागमे ॥ त्रिसंध्यंजपतोन्यासोमहापातकनाशनः ॥ १० ॥
विस्फोटकसमुत्पन्नंतीव्रंज्वरसमुद्भवं ॥ शिरोरोगंनेत्ररोगं

(5A)

सर्वव्याधिंविनाशयेत् ॥११॥ कुष्टरोगस्तथादद्रुरोगाश्चवि
विधाश्चये ॥ जपमानस्यनश्यंति भक्त्या श्टणुतदेर्जुन ॥१२॥
आदित्यमंत्रसंयुक्तमादित्यंभुवनेश्वरं ॥ आदित्यान्नापरं
देवमादित्यंपरमेश्वरं ॥१३॥ आदित्यमर्चयकृत्वा आदित्यम
र्चयच्छिवः ॥ यदादित्यगतंतेजो ममतेजस्तदर्जुन ॥१४॥ आदि
त्यंयेप्रपद्यंतिमांप्रपद्यंतिनसंशयः ॥ त्रिसंध्यंजपमानस्तु
स्मरेद्भक्त्यातुयोनरः ॥१५॥ नैपश्यतिदारिद्र्यंजन्मानिच्चार्जुन

स जन्म

the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai joint project

(5)

आ० ४ ९तत्तेकथितंपार्थत्यादित्यहृदयंमया॥ मुच्यतेसर्वपापेभ्यः हृ०

सूर्यलोकंसगछति॥१५॥ ॐनमोभगवतेसूर्याय॥ आदि

त्यःसवितासूर्यःखगःपूषागभस्तिमान्॥ सुवर्णःस्फटिको

भानुःस्फुरितोविश्वतापनः॥ हिरण्यगर्भस्त्रिशिरास्तप ॥४॥

नोभास्करोरविः॥ मार्तंडोगोपतिःश्रीमान्कृतज्ञश्चप्रता

पवान्॥१८॥ तमिस्रहाभगोहंसोनासत्यश्चतमोनुदः॥ शुद्धो

विरोचनःकेशीसहस्रांशुर्महाप्रभुः॥१९॥ विवस्वान्पूषणोमृ

(5A)

स्तुर्मिहिरो जामदग्न्यजित् ॥ घर्मरश्मिः पतंगश्च शरण्यो मि
त्रहा तपाः ॥२०॥ दुर्विज्ञेयगतिः शूरस्तेजोराशिर्महायशाः ॥ वि
भुश्चित्रांगदः सौम्यो हव्यकव्यप्रदायकः ॥२१॥ अंशुमानुत्तमो
देवऋग्यजुः साम एव च ॥ हरिदश्वस्तमोरारिः सप्तसप्तिर्मरीचि
मान् ॥२२॥ अग्निगर्भोदितेः पुत्रः शंभुस्तिमिरनाशनः ॥ पूषा
विश्वंभरो मित्रः सुवर्णः सुप्रतापवान् ॥२३॥ आतापिमंडलो
भास्वांस्तपनः सर्वतापनः ॥ कृतविश्वो महातेजाः सर्वरत्नमयोद्भवः ॥२४॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai joint project

(6)

आ० अक्षरश्चाक्षरश्चैव प्रभाकरदिवाकरौ ॥ चंद्रश्चंद्रांगदः सौ ह०
॥५॥ म्योहव्यकव्यप्रदायकः ॥२५॥ अंगारकोंगदोंगस्थोरक्तांग
श्चांगवर्धनः ॥ बुधोबुध्यासनोबुद्धिर्बुधात्माबुद्धिवर्धनः २६
बृहद्भानुर्बृहद्भासो बृहद्धामा बृहस्पतिः ॥ शुक्रस्त्वंशुक्ररे ॥५॥
ताश्चशुक्लांगः शुक्लभूषणः ॥२७॥ शनिमान्शनिरूपस्त्वं
शनैर्गच्छसिसर्वदा ॥ अनादिरादिरादित्यस्तेजोराशिर्महायशाः २८
अनादिरादिरूपस्त्वं मार्तंड्यादिक्पतिर्यमः ॥ भानुमान्भा

तुरूपस्त्वंस्वर्भानुर्भानुर्दीप्तिमान् ॥२९॥ धूमकेतुर्महाकेतुः स
र्वकेतुरनुत्तमः ॥ तिमिरापहरो राहुः त्वष्टा मार्तंड एव च ॥३०॥
नमः पूर्वाय गिरये पश्चिमाय नमो नमः ॥ नमो उत्तराय गिरये दक्षि
णाय नमो नमः ॥३१॥ नमो नमः सहस्रांशुरादित्याय नमो नमः
नमः पद्मप्रबोधाय नमस्ते द्वादशात्मने ॥३२॥ नमो विश्वप्रबोधा
य नमो भ्राजिष्णु जिष्णवे ॥ ज्योतिषे च नमो तुभ्यं ज्ञानार्काय नमो
नमः ॥३३॥ प्रदीप्ताय प्रगल्भाय युगांताय नमो नमः ॥ नमस्ते

(७)

आ० होत्पतयेपृथिवीपतयेनमः॥३४॥नमोंकारवषट्कारसर्वयज्ञनमोस्तु ह०

॥६॥ ते॥ऋग्वेदादियजुर्वेदसामवेदनमोस्तुते॥३५॥नमोहाटकवर्णायभा

स्करायनमोनमः॥जयायज[illegible]हरिरश्वायतेनमः॥३६॥दिव्याय

दिव्यरूपायग्रहाणांपतयेनम[illegible]त्वभुवनमेनित्यंसर्वंकुरुकुलात्मने ॥६॥

३७॥नमोवैकल्मनान्नायनम[illegible]स्व्यम्नक्षरूपे॥त्वंज्योतिस्त्वंद्युति

र्ब्रह्मात्वंविष्णुस्त्वंप्रजापतिः॥३८॥त्वमेवरुद्रोरुद्रात्मावायुरग्नि

स्त्वमेवहि॥ योजनानांसहस्रेद्वेद्वेशतेद्वेचयोजने॥३९॥एकेननि

(7A)

मिषार्धेनक्रममाणनमोस्तुते॥अग्रतोनवलक्षाणिसहस्राणिच
सप्ततिः॥४०॥यावद्घटिकामात्रेणतावच्चरतिभास्करः॥अग्रतश्च
नमस्तुभ्यंपृष्ठतश्चसदानमः॥४१॥पार्श्वतश्चनमस्तुभ्यंनमस्तेस
र्वसर्वगः॥अरुणोमाघमासेतुसूर्योवैफाल्गुनेतथा॥४२॥चैत्र
मासेतुगोविंदोभानुर्वैशाखतापनः॥ज्येष्ठमासेतपेदिंद्रआषा
ढेतपतेरविः॥४३॥गभस्तिःश्रावणेमासियमोभाद्रपदेतथा
हिरण्यरेताश्वियुजिकार्त्तिकेचदिवाकरः॥४४॥मार्गशीर्षेतपेन्मि

(8)

आ० ॥५॥

श्रः पौषेविष्णुःसनातनः॥इत्येतेद्वादशादित्याःकाश्यपेयाःप्र ह०
कीर्तिताः॥४५॥उग्ररूपामहात्मानस्तपंतिविश्वरूपिणः ध
र्मार्थकाममोक्षाणांप्रस्फुटाहेतवोनृप॥४६॥सर्वपापहराश्चैव
आदित्यावैप्रपूजिताः॥एकधाद्विधाचैवशतधान्वसहस्रधा॥ ॥७॥
४७॥तपंतिविश्वरूपेणसृजंतिसंहरंतिच॥एषविष्णुःशिवश्चैव
ब्रह्माचैवप्रजापतिः॥४८॥महेंद्रश्चैवकालश्चयमोवरुणएवच
नक्षत्रग्रहताराणामधिपोविश्वतापनः॥४९॥वायुरग्निर्धना

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(8A)

ध्यक्षोभूतकर्त्तास्वयंप्रभुः॥एषदेवोहिदेवानांसर्वमाप्यायतेजगत्
५०॥एषकर्त्ताहिभूतानांसंहर्त्तारक्षकस्तथा॥एषलोकानुलोका
श्चसप्तद्वीपाश्चसागराः॥५१॥एषपातालसंस्थश्चदैत्यदानवरा
क्षसाः॥एषधाताविधाताबीजंक्षेत्रंपरांगतिः॥५२॥एषएव
प्रजानित्यंसंवर्धयतिरश्मिभिः॥एषयज्ञःस्वधास्वाहाह्रीःश्रीश्च
पुरुषोत्तमः॥५३॥सर्वदेवात्मकोदेवःसूक्ष्मोव्यक्तःसनातनः॥ईश्वरः
सर्वभूतानांपरमेष्ठीप्रजापतिः॥५४॥कालात्मासर्वभूतात्मा

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "Joint project of the"

(१)

आ० वेदात्माविश्वतोमुखः॥जन्ममृत्युजराव्याधिसंसारभयनाशनः ५५ हृ०
॥८॥ दारिद्र्यव्यसनध्वंसीश्रीमान्भानुर्दिवाकरः॥विकर्त्तनोविवस्वांश्च
मार्त्तंडोभास्करोरविः॥५६॥लोकप्रकाशकः श्रीमाल्लोकचक्षुर्म ॥८॥
हेश्वरः॥लोकसाक्षीत्रिलोकेशःकर्त्ताहर्त्तातमिस्रहा॥५७॥तपनः
पावनश्चैवशुचिः सप्ताश्ववाहनः॥गभस्तिहस्तोब्रह्मण्यः सर्वदेव
नमस्कृतः॥५८॥आयुरारोग्यमैश्वर्यंनरवर्यस्यमंदिरे॥यस्यप्रसा
दात्संतुष्टिरादित्यहृदयंपगेतु॥५९॥इत्येतैर्नामभिः पार्थआदि

(9A)

त्यंस्तौतियोरविं॥प्रातरुत्थायकौंतेयतस्यरोगभयंकुतः॥६०॥
पातकान्मुच्यतेपार्थव्याधिभ्यस्तुनसंशयः॥एकसंध्यंद्विसंध्यं
वासर्वपापैःप्रमुच्यते॥६१॥त्रिसंध्यंजपमानस्तुपश्येच्चपरमंपदं
यदह्नाकुरुतेपापंतदह्नात्प्रतिमुच्यते॥६२॥यद्रात्र्याकुरुतेपापं
तद्रात्र्याप्रतिमुच्यते॥दद्रूस्फोटककुष्ठानिमंडलानिविसर्पिकाः॥६३
येचान्येदुष्टरोगाश्चज्वरातिसारकादयः॥जपमानस्यनश्यंतिजीवेच्च
शरदांशतं॥६४॥संवत्सरेणमरणंयदातस्यध्रुवंभवेत्॥आशीर्षां

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(१०)

आ० पश्यतिच्छायामहोरात्रंधनंजय॥९५॥यस्त्विदंपठ्यतेभक्त्यावारे ह०
॥९॥ भानोर्महात्मनः॥प्रातःस्नानेकृतेपार्थएकाग्रकृतमानसः॥९६
सुवर्णचक्षुर्भवतिनचांधस्तुजायते॥पुत्रवान्धनसंपन्नोजाय
तेचारुजस्तथा॥९७॥आदित्यहृदयंपुण्यंसूर्यनामविभूषितं॥श्रु ॥९॥
त्वानुनिखिलंपार्थसर्वपापैःप्रमुच्यते॥९८॥अतःपरतरंनास्ति
सिद्धिकामस्यपांडव॥एतज्जपस्वकौंतेययेनश्रेयोत्यवाप्स्यसि ९९
आदित्यहृदयंपुण्यंयःपठेत्सुसमाहितः॥भ्रूणहामुच्यतेपापात्कृ

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(10A)

लघ्नोगोघ्नएवच॥७०॥यस्त्विदंशृणुयान्नित्यंजपेद्वापिसमाहितः
सर्वपापविशुद्धात्मासूर्यलोकेमहीयते॥७१॥अपुत्रोलभतेपुत्रान्
कुजन्माजन्मचाप्नुयात्॥कुरोगीमुच्यतेरोगैर्भक्त्यायःपठतेसदा७२
यस्त्वादित्यदिनेपार्थनाभिमात्रजलेस्थितः॥उदयाचलमारूढंभा
स्करंप्रणतस्थितः॥७३॥जपेत्तुमानवोभक्त्याशृणुयादपिभक्तितः
सयातिपरमंस्थानंयत्रदेवोदिवाकरः॥७४॥अमित्रदमनंपीडांय
दाकर्तुंसमारभेत्॥तदाप्रतिकृतिंकृत्वाशत्रोश्चरणपांशुभिः॥७५

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai joint project

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com